

اهمیت بهبود اشتها در جوجه های گوشتی

نوشته Hosam Amro از شرکت Cobbe اروپا

مجله Poultry International شماره سپتامبر ۲۰۱۶

جوجه‌هایی که اشتهايشان در این مرحله پیشرفت نکرده باشد در آینده آهسته‌تر خوراک خواهند خورد و هرگز به اوج رشدی که دلخواه مرغداری است نخواهند رسید زیرا اشتهای جوجه‌ها تنها در این دوره کوتاه رشد می‌کند.

جوجه‌ها در آغاز زندگی، هیچ آشنایی با خوراک استارتر ندارند و آن را خوردنی نمی‌دانند. آن‌ها تنها به نوک زدن به چیزهایی که برایشان جالب است علاقه دارند. این چیزهای جالب می‌توانند ذره‌های خوراک باشند، ذره‌هایی که سایه می‌اندازند.

کلید موفقیت این است که به اندازه کافی فضا برای خوراک خوردن جوجه‌ها فراهم باشد (۵۰٪ همه سطح سالن پرورش) و کف آن با کاغذ سفید پوشیده باشد، و روزی دستکم ۷۵ گرم خوراک استارتر برای هر جوجه، به صورت قطعات کوچک الک شده (قطر هر دانه ۱ تا ۲ میلی‌متر) روی کاغذ سفید پراکنده گردد تا نوک زدن جوجه‌ها در نخستین روز به بیشترین برسد.

هنگامی اشتهای جوجه‌ها برانگیخته می‌شود که به اندازه کافی مواد جالب توجه را خورده باشند. و این، هنگامی پیش می‌آید که چینه‌دان از آب و خوراک پر شده باشد تا کار هضم و جذب اتفاق

پیشرفت اشتها نخستین اولویت هر مرغداری، در نخستین ۷۲ تا ۹۶ ساعت آغاز زندگی جوجه‌ها و آغازگر ایجاد یک گله سالم از روز نخست، است. این کار، نیازمند رساندن مواد مغذی کافی به جوجه‌ها برای ایجاد سیستم‌های مختلف فیزیولوژیکی، خون‌رسانی، تنفسی، گوارشی، و سیستم ایمنی بدن، و نیز حفظ رشد کالبد و پوشش پر آن‌ها است.

به هنگام هچ، ممکن است سلامت جوجه‌ها به سبب ضعف تشکیل بافت‌های بدن به خطر بیفتد و لازم باشد که هرچه زودتر رشد بافت‌های بدن آن‌ها بهبود یابد تا بهترین بازده اقتصادی برای مرغداری به دست آید.

جوجه‌های یک روزه، به کیسه زرده که مواد مغذی گوناگون، از جمله: کربوهیدرات‌ها، چربی‌ها، پروتئین، آنتی‌بادی‌های مادری، ویتامین‌ها، مواد معدنی و آب را در خود دارد دسترسی دارند که از نظر مواد مغذی، آن‌ها را خودکفا می‌کند.

ساقه کیسه زرده تنها پیش از هچ به روی روده گشوده می‌شود و تقریباً تا ۴۸ ساعت پس از هچ، باز می‌ماند. کیسه خالی زرده، در حضور s diverticulum/Meckel به روشنی دیده می‌شود، به همان گونه که در کالبد گشایی آزمایشی جوجه‌ها مشاهده می‌گردد.

جذب نشدن کیسه زرده، جدا نشدن آن، به سبب ضعف مدیریت در دوره پرورش، و یا وجود عفونت، پیش می‌آید.

در آغاز، چربی زرده، تنها منبع انرژی در دسترس جوجه‌ها است. نخستین اولویت مدیریت در دوره پرورش، انتقال موفقانه از انرژی با منبع مادری (چربی‌های زرده) به انرژی با منبع بیرونی، یعنی به کربوهیدرات‌های خوراک، در نخستین ۷۲ تا ۹۶ ساعت زندگی جوجه‌ها است.

شرکت نیکوتک

نشانی: تهران، اتوبان صدر، ابتدای بلوار قیطریه، شماره ۷، طبقه ۳ کدپستی: ۱۹۳۸۹۷۴۶۵۱ تلفن: ۰۲۱-۲۲۶۷۵۹۲۶-۲۷ و ۰۲۱-۲۲۶۷۵۹۳۹-۴۰

نشانی: اصفهان، چهارباغ بالا، نبش خیابان محمدرضا کاظمی پور (مسجدالرضا)، مجتمع حافظیه، طبقه ۵، واحد ۱۵، تلفن: ۰۳۱-۳۶۶۳۱۶۰۳

فضا برای خوراک خوردن و آب نوشیدن

دستکم ۵۰٪ از سطح سالن پرورش جوجه‌ها باید به وسیله کاغذ سفید پوشیده باشد، و برای هر جوجه، روزانه ۷۵ گرم خوراک روی آن پخش گردد. جوجه‌ها می‌باید آزادانه به آب تازه و پاکیزه دسترسی داشته باشند، زیرا آن‌ها به نسبت وزن بدنشان، آب بیشتری از مرغ‌ها می‌نوشند.

بدون آب کافی، خوراکی که جوجه‌ها می‌خورند در چینه‌دان به صورت توده فشرده، انباشته می‌شود و ممکن است با فشار وارد سرخرگ کاروتید شود و تلفات به بار آورد.

فشار آب در خط نیپل‌ها

بالا بودن فشار آب به این معنی نیست که جوجه‌ها آب بیشتری می‌نوشند. نوک جوجه‌ها، به هنگام نوشیدن، گنجایش اندکی آب دارد و اگر آب از نیپل‌ها بچکد سبب خیس شدن بستر می‌شود، که پیامد آن می‌تواند رها شدن گاز آمونیاک از بستر باشد که برای هوای سالن مناسب نخواهد بود.

اگر فشار آب بیش از اندازه کم باشد نیز سبب می‌شود که جوجه‌ها تا ۲۰٪ آب کمتری بنوشند. پایین بودن فشار آب سبب نمی‌شود که جوجه‌ها زمان بیشتری کنار آبخوری‌ها بمانند تا به اندازه کافی آب بنوشند، زیرا جوجه‌ها به همان اندازه برای نوشیدن آب وقت می‌گذارند که برای خوردن دانه، چه فشار آب بالا و یا کم باشد. بنابراین پایین بودن فشار آب، تنها سبب این می‌شود که خوراک کمتری بخورند و از وزن‌گیری آن‌ها کاسته شود.

برای بردن به فشار درست آب، بهتر است وضع بستر در زیر آبخوری‌ها و لوله‌های آبرسانی را بررسی کنید. اگر بستر در زیر این جاها خیس باشد نشانه این است که آبخوری‌ها بیش از ظرفیت نوشیدن جوجه‌ها آب رها می‌کنند.

اگر زیر آبخوری‌ها و لوله‌های آب بسیار خشک هم باشد، شاید نشانه پایین‌تر از اندازه بودن فشار آب باشد و جوجه‌ها کمتر آب می‌نوشند.

یافتند و به اندازه کافی مواد مغذی در خون پدیدار شود تا مرکز اشتها در مغز جوجه تحریک گردد.

معمولاً این وضع ۳۰ ساعت پس از خوردن خوراک (پرسیدن چینه‌دان پیش می‌آید. تنها در این حالت است که جوجه، دانه‌ها را به عنوان خوراک می‌شناسند و می‌پذیرند. جوجه‌ها دوست دارند هنگامی خوراک بخورند و آب بنوشند که دیگر جوجه‌ها در کنار آبخوری و دانخوری در کنارشان باشند.

شرایط محیط

آنچه در یک محیط سالن پرورش جوجه‌ها باید داشته باشیم:

- دمای دستکم ۲۸ درجه سانتی‌گراد در سطح کانکریت کف سالن.
- دمای در سطح خشک ۳۲ تا ۳۴ درجه سانتی‌گراد، با رطوبت ۴۵ تا ۶۵ درصد.
- نور با شدت دستکم ۲۰ Lux در سطح جوجه‌ها.

جوجه‌های یک روزه، در نخستین پنج روز زندگی poikilothermic هستند زیرا برای حفظ دمای بدنشان به شرایط سالن متکی می‌باشند. بنابراین در ۳ روز نخست زندگی دمای داخل بدن جوجه‌ها می‌باید در ۴۰/۴ تا ۴۰/۶ سانتی‌گراد نگهداری شود. دمای بدن جوجه‌ها را باید با آرامش و احتیاط، در داخل کلوآک اندازه‌گیری کرد.

هوای خوب برای سالن، بسیار اهمیت دارد. کمترین سطح اکسیژن ۶/۱۹٪، حداکثر گاز کربنیک ۳۰۰۰، حداکثر گاز CO₂ ۱۰، حداکثر گاز آمونیاک ۱۰ و غبار قابل تنفس ۳۴ میلی‌گرم برای هر متر مکعب، را باید به دست آورد.

دستگاه تهویه باید هر ۵ دقیقه یک بار به مدت ۶ ثانیه کار کند. اگر سطح گاز کربنیک بالا باشد، از فعالیت جوجه‌ها کاسته می‌شود، کمتر آب می‌نوشند و کمتر خوراک می‌خورند که سبب کم‌آبی بدن، و وزن‌گیری پایین‌تر از اندازه می‌شود و بعدها در طول زندگی با مشکل right ventricle روبرو می‌شوند.

شرکت نیکوتک

نشانی: تهران، اتوبان صدر، ابتدای بلوار قیصریه، شماره ۷، طبقه ۳ کدپستی: ۱۹۳۸۹۷۴۶۵۱ تلفن: ۲۷-۲۲۶۷۵۹۲۶-۲۱ و ۴۰-۲۲۶۷۵۹۳۹-۲۱

نشانی: اصفهان، چهارباغ بالا، نبش خیابان محمدرضا کاظمی پور (مسجدالرضا)، مجتمع حافظیه، طبقه ۵، واحد ۱۵، تلفن: ۰۳۱-۳۶۶۳۱۶۰۳

جوجه‌ها را چک کنید

اطمینان یابید که توزیع، در همه زمینه‌ها (نور، خوراک، مواد مغذی، آب، دما، رطوبت، کیفیت هوا، تراکم، و واکسیناسیون‌های آغاز زندگی) در همه جای سالن یکسان باشد تا سطح اشتهای جوجه‌ها نیز یکسان گردد.

۲ ساعت پس از جوجه‌ریزی، توزیع جوجه‌ها در سالن، رفتار و فعالیت آن‌ها را بررسی کنید، و هرگونه اشکالی را که ممکن است سبب یکدست نشدن گله شود را برطرف نمایید
نمونه پر بودن چینه‌دان پس از جوجه‌ریزی، از ۱۰۰ جوجه در هر گوشه از سالن را در جدول زیر می‌بینید.

پر بودن چینه دان پس از جوجه ریزی	
زمان پس از جوجه ریزی	پر بودن چینه دان
۱۲ ساعت	٪۶۰
۲۴ ساعت	٪۹۵

○ بازنوشت این مقاله، با ذکر نام منبع و نام شرکت نیکوتک مجاز می باشد.

«**پروتکسین**» با بهبود هضم و جذب مواد غذایی و کنترل عوامل بیماری‌زا به بهبود اشتها و وزن‌گیری جوجه‌ها کمک می‌کند.

ارتفاع نیپل‌ها

حضور Choanal cleft به هوا اجازه می‌دهد که به درون بینی جوجه‌ها وارد شود و از دسترسی جوجه‌ها به دهانه خلاء جلوگیری کند. این کار سبب می‌شود که آب، تنها در اثر جاذبه زمین به درون چینه‌دان جوجه‌ها بچکاند.

هنگام کار گذاشتن نیپل‌ها، ماشه نیپل‌ها می‌باید تنها اندکی بالاتر از سطح چشم قرار گیرد، در سنی که جوجه‌ها هستند، یک زاویه تصویری ۴۵ درجه میان نیپل‌ها و پشت جوجه، تضمین می‌کند که بهترین وضع برای نوشیدن آب جوجه‌ها برقرار بشود.

سرکشی روزانه به خط آبرسانی و بررسی ارتفاع نیپل‌ها کمک می‌کند که جوجه‌ها به اندازه دلخواه آب بنوشند.

مدیریت ناکارآمد آبرسانی می‌تواند سبب تلفات، یکدست نبودن گله و پایین بودن کارایی گله شود. در سیستم بسته آبرسانی، مسوول سالن نمی‌تواند با بررسی چشمی به کیفیت آب پی ببرد.

برای بررسی کیفیت آب، می‌توان با نمونه برداری از درون لوله‌های آبرسانی با سوآپ و فرستادن آن به آزمایشگاه، به کیفیت آب پی برد.

هر سال نیز می‌باید دو بار (یک بار در فصل هوای خشک، و یک بار در فصل هوای مرطوب) در مرغداری‌هایی که چاه آرتزین دارند، نمونه آب چاه برای بررسی وضع باکتری‌ها و وضع شیمیایی آب، به آزمایشگاه فرستاده شود و نتیجه آن با استاندارد توصیه شده برای آب نوشیدنی جوجه‌ها مقایسه گردد.

در دوره پرورش باید اطمینان یافت که در ۷ روز نخست، ۲۰ میلی‌لیتر آب در هر دقیقه در خط آبرسانی روان باشد
دمای آب باید میان ۱۰ تا ۱۴ درجه سانتی‌گراد نگهداری شود، که با فلاشینگ منظم به دست می‌آید.

شرکت نیکوتک

نشانی: تهران، اتوبان صدر، ابتدای بلوار قیطریه، شماره ۷، طبقه ۳ کدپستی: ۱۹۳۸۹۷۴۶۵۱ تلفن: ۰۲۱-۲۲۶۷۵۹۲۶-۲۷ و ۰۲۱-۲۲۶۷۵۹۳۹-۴۰

نشانی: اصفهان، چهارباغ بالا، نبش خیابان محمدرضا کاظمی پور (مسجدالرضا)، مجتمع حافظیه، طبقه ۵، واحد ۱۵، تلفن: ۰۳۱-۳۶۶۳۱۶۰۳